

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

III Всеукраїнської науково-практичної конференції
з нагоди Дня працівника сільського господарства в Україні
«СУЧАСНА НАУКА: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ»

*III Всеукраїнська науково - практична
конференція з нагоди Дня працівника
сільського господарства в Україні*

13-15 листопада 2024 р.

УДК 001:63(06)

Сучасна наука: стан та перспективи розвитку. Збірник наукових праць III Всеукраїнської науково-практичної конференції з нагоди Дня працівника сільського господарства в Україні, 13-15 листопада 2024 р. м. Кропивницький, Україна. С. 128.

Редакційна колегія:

АВЕРЧЕВ Олександр Володимирович, професор, доктор с-г. наук,
завідувач кафедри землеробства,
Херсонський державний аграрно-економічний університет

МРИНСЬКИЙ Іван Миколайович, доцент, кандидат с-г. наук,
декан агрономічного факультету,
Херсонський державний аграрно-економічний університет

РЕВТЬО Олеся Ярославівна, доцент, кандидат с-г. наук,
викладач кафедри рослинництва та агроінженерії,
Херсонський державний аграрно-економічний університет

ЖОСАН Ганна Володимирівна, доцент, кандидат ек. наук,
викладач кафедри менеджменту та інформаційних технологій
Херсонський державний аграрно-економічний університет

Відповідальна за випуск:

НІКІТЕНКО Марія Петрівна, PhD, старший викладач кафедри землеробства,
Херсонський державний аграрно-економічний університет

Програмні кейси конференції:

- КЕЙС 1.** Сучасні агротехнології в рослинництві, овочівництві та садівництві.
- КЕЙС 2.** Перспективні технології у ветеринарії, виробництві і переробці продукції тваринництва та аквакультури.
- КЕЙС 3.** Тенденції раціонального природокористування та збереження земельних ресурсів.
- КЕЙС 4.** Сучасні досягнення інженерних наук у будівництві та електрифікації виробничих підприємств.
- КЕЙС 5.** Тенденції розвитку харчового виробництва та індустрії готельно-ресторанної справи.
- КЕЙС 6.** Розвиток підприємництва, менеджменту та ІТ-технологій в аграрному виробництві.

У матеріалах конференції висвітлено сучасні науково-практичні технології та досягнення агрономічних, економічних, природничих, екологічних, іхтіологічних, технологічних наук. Для здобувачів вищої освіти, аспірантів, викладачів, наукових співробітників, фахівців сільськогосподарських підприємств результати наукового пошуку можуть бути використані для визначення пріоритетних напрямів подальших досліджень, формування нових наукових ідей.

Матеріали конференції з подальшим доопрацюванням (за необхідністю) можуть бути опубліковані у фахових виданнях Херсонського державного аграрно-економічного університету «Таврійський науковий вісник. Серія: Сільськогосподарські науки», «Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка», «Таврійський науковий вісник. Серія: Технічні науки» та «Водні біоресурси та аквакультура», які внесені до переліку фахових видань України (категорія "Б").

**Автор несе повну відповідальність за викладений матеріал у збірнику матеріалів тез конференції.*

ЗМІСТ
КЕЙС 1
СУЧАСНІ АГРОТЕХНОЛОГІЇ В РОСЛИННИЦТВІ, ОВОЧІВНИЦТВІ ТА
САДІВНИЦТВІ

Дослідження продуктивності сої залежно від водоспоживання на півдні України <i>Білоконь Богдан, Шепель Андрій</i>	7
Вивчення врожайності та споживчих характеристик свіжої садової суниці на півдні України <i>Бойченко Андрій, Нікітенко Марія</i>	9
Чина посівна – перспективна зернобобова культура степу України <i>Ворона Павло, Минкін Микола</i>	13
Ефективність біодобрив у збільшенні площі листової поверхні люцерни <i>Гречаний Віталій, Нікітенко Марія</i>	16
Врожайність та олійність гібридів соняшнику для виробництва високоолеїнової олії <i>Дубиніч Роман, Нікітенко Марія</i>	19
Сучасні гідропонні системи вирощування рослинницької продукції: класифікація, призначення та світові тренди <i>Жуйков Терентій, Жуйков Олександр</i>	22
Насіннева продуктивність та урожайність насіння дині залежно від строків сівби та густоти рослин за краплинного зрошення насінників <i>Заверталюк Володимир, Богданов Володимир, Заверталюк Олександр</i>	26
Вплив досліджуваних факторів на агроекологічні особливості вирощування різних сортів гороху <i>Ковшакова Тетяна</i>	30
Економічна та агрономічна цінність гороху в сучасному сільському господарстві <i>Коломієць Михайло, Аверчев Олександр</i>	32
Вплив норм висіву та добрив на продуктивність льону сорту Орфей <i>Конденко Дмитро, Аверчев Олександр</i>	35
Особливості вирощування гороху зимуючого у світі і Україні <i>Литвиненко Олександр, Шепель Андрій</i>	37
Горох ключова зернобобова культура: економічні та екологічні аспекти вирощування <i>Литвиненко Олександр, Аверчев Олександр</i>	39
Дослідження продуктивності томатів при регулюванні режиму зрошення на півдні України <i>Мельниченко Вікторія, Шепель Андрій</i>	42
Дослідження продуктивності пшениці озимої залежно від попередників в неполивних умовах півдня України <i>Могилко Степан, Шепель Андрій</i>	45
Оптимізація мінерального живлення для максимального розвитку сухої біомаси та листової площі рослин сорго <i>Морондель Богдан, Нікітенко Марія</i>	47
Вологозабезпеченість гібридів кукурудзи залежно від строків сівби на півдні України	51

КЕЙС 1

СУЧАСНІ АГРОТЕХНОЛОГІЇ В РОСЛИННИЦТВІ, ОВОЧІВНИЦТВІ ТА САДІВНИЦТВІ

УДК 663.34

ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ СОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД ВОДОСПОЖИВАННЯ НА ПІВДНІ УКРАЇНИ

БІЛОКОНЬ Богдан *здобувач другого рівня вищої освіти*
ШЕПЕЛЬ Андрій *кандидат с.-г. наук, доцент, науковий керівник*
Херсонський державний аграрно-економічний університет,
м. Херсон, Україна

Актуальність теми. Соя є однією з найважливіших білкових та олійних культур, яка має значний вплив на виробництво здорових харчових продуктів для людей, високопоживних кормів для тварин і слугує цінною сировиною для переробної промисловості. За останні 50 років площі посівів сої у світі різко зросли з 23,8 до 1324,0 млн га, що у 55,6 рази більше, ніж раніше. Це свідчить, з одного боку, про її виняткову важливість як джерела рослинного білка, олії, вітамінів та ферментів, а з іншого боку, про її роль як провідної біотехнологічної культури. Завдяки інокуляції насіння бульбочковими бактеріями соя має здатність до біологічної фіксації азоту, що робить її ще більш цінною для сільського господарства [1,2]. Завдяки зусиллям українських селекціонерів, країна має найбільший в Європі генофонд і сортовий асортимент сої. Сорти української селекції не містять генетично модифікованих організмів і за показниками урожайності та вмісту білка не поступаються іноземним аналогам [3].

Для розкриття потенціалу вітчизняних сортів сої необхідно впроваджувати сучасні науково обґрунтовані технології вирощування, зокрема, на зрошуваних землях. Особливо важливо оптимізувати режими зрошення, що є актуальним у контексті дефіциту поливної води та зростання вартості ресурсів. Це вимагає перегляду ефективності зрошувальних заходів на різних етапах росту сої та економічного обґрунтування норм поливу й кількості необхідних поливів. Таким чином, дослідження, спрямовані на вдосконалення агротехніки вирощування сої, мають велике значення.

Мета і результати досліджень. Метою нашого дослідження було оцінити ефективність припинення поливів на різних етапах вегетації сої. Польові дослідження проводилися на території сільськогосподарського товариства з обмеженою відповідальністю СТОВ «Мрія», яке розташоване в Херсонському (у минулому Білозерському) районі Херсонської області, в межах Південного Степу України.

У результаті проведених досліджень було встановлено, що найвища врожайність зерна сої, яка склала 4,26 т/га, була досягнута при поливах до фази наливу бобів. Третій варіант з поливами до цієї фази показав найбільш позитивні результати. В інших варіантах строки припинення поливів призвели до зниження урожайності: у першому варіанті вона зменшилася на 0,76 т/га (21,7%) до 3,50 т/га, а у другому – на 0,32 т/га (8,2%) до 3,94 т/га.

Важливо враховувати вплив природних та агрономічних чинників на якість зерна. Вміст білка та жиру у насінні сої може значно варіюватися і залежить від багатьох факторів, таких як спадкові характеристики сортів, кліматичні та ґрунтові умови, а також рівень і тип мінерального живлення. Оптимізація водного та поживного режимів ґрунту, разом із застосуванням комплексних агротехнічних заходів, може суттєво підвищити як урожайність, так і якість зерна сої [40].

Лабораторні дослідження зразків зерна сої виявили, що вміст білка в зерні практично не змінюється під впливом різних умов дослідження (табл. 1). Це свідчить про стабільність якісних показників сої, що є важливим для агрономічної практики.

Таблиця 1

Продуктивність посівів сої залежно від умов зволоження, т/га

2024 р.

Проведення вегетаційних поливів	Урожайність насіння, т/га	Вміст білку в насінні, %	Умовний збір білка, т/га	Вмісту жиру в насінні сої, %	Умовний збір жиру, т/га
До фази цвітіння	3,50	34,8	1,22	20,5	0,72
До формування бобів	3,94	34,6	1,36	19,8	0,78
До наливу бобів	4,26	34,7	1,48	19,4	0,83
НІР ₀₅	0,15	0,30	-	0,27	-

Дані, отримані нами у дослідженнях 2024 р., свідчать про значний вплив строків припинення вегетаційних поливів на якісні показники насіння сої. Вміст білка у насінні сої залишався досить стабільним в усіх варіантах (34,6-34,8%), що свідчить про якісну складову врожаю. Найвищий показник (34,8%) спостерігався при поливах до фази цвітіння. Умовний збір білка досяг найвищого значення (1,48 т/га) при поливах до фази наливу бобів, що підтверджує ефективність цього режиму зволоження. Водночас, за умов поливів до фази цвітіння цей показник становив лише 1,22 т/га.

Вміст жиру в насінні сої також показав незначне зниження від 20,5% (при поливах до фази цвітіння) до 19,4% (при поливах до фази наливу бобів). Однак умовний збір жиру зріс від 0,72 т/га до 0,83 т/га, що свідчить про зростання загального обсягу жиривих складових при оптимальних умовах зволоження.

Попередні висновки: 1. Правильне регулювання строків поливів суттєво впливає на урожайність насіння сої та його якісні характеристики. Поливи до фази наливу бобів виявилися найбільш ефективними. 2. Вміст білка у насінні залишався стабільним, що позитивно відображає на загальній якості урожаю, навіть при різних режимах поливу.

Оскільки урожайність та умовний збір білка і жиру зростають при оптимальних умовах зволоження, отримані результати, що сприяють досягненню цих умов, можуть бути використані для підвищення загальної продуктивності сої в Україні.

Список літератури:

1. Адамень Ф. Ф. Азотфіксація та основні напрямки поліпшення азотного балансу ґрунтів / Ф. Ф. Адамень // Вісник аграрної науки. – 1999. – №2. – С. 9-16.
2. Григор'єва О. М. Реакція різних за скоростиглістю сортів сої на особливості вирощування / О.М. Григор'єва, Н.М. Трикіна // Аграрний вісник Причорномор'я: зб. наук. праць. – 1999. – Вип. 3(6). – С. 137-141.
3. Вожегова Р. А. Зрошення сої в Південному Степу України / Р. А. Вожегова, П. В. Писаренко, М. А. Мельник // Зрошуване землеробство. – 2013. – Вип. 59. – С. 34-36.

УДК 634.72:633.11(477)

ВИВЧЕННЯ ВРОЖАЙНОСТІ ТА СПОЖИВЧИХ ХАРАКТЕРИСТИК СВІЖОЇ САДОВОЇ СУНИЦІ НА ПІВДНІ УКРАЇНИ

БОЙЧЕНКО Андрій здобувач вищої освіти другого (магістерського) рівня
НІКІТЕНКО Марія PhD, старший викладач кафедри землеробства,
науковий керівник
Херсонський державний аграрно-економічний університет,
м. Херсон, Україна

Садівництво в Україні – це традиційний напрямок сільського господарства, який активно розвивається завдяки сприятливим ґрунтово-кліматичним умовам, що забезпечують вирощування широкого спектру плодових і ягідних культур. Ягоди, цінні через високий вміст біологічно активних речовин, мають значну дієтичну цінність і є важливою сировиною для переробної промисловості. Вони відзначаються раннім дозріванням, високою врожайністю, швидким початком плодоношення, легкістю розмноження та придатністю до механізованого збору.

Ягоди займають особливе місце серед продукції садівництва завдяки своїм технологічним і економічним перевагам. Вони першими з'являються на ринку

*Шановні колеги та учасники Всеукраїнської конференції!
Щиро вітаємо Вас з Днем працівника сільського господарства!*

